

Väike-Maarja valla elanike ja eriti, Raeküla tuuleala 10 ja 15 mõjutatud elanike pöördumine Väike-Maarja vallavalitsuse ja vallavolikogu poole

Meie - Raeküla, Pandivere, Lohvardi, Koonu, Kullenga, Aburi külade ning Väike-Maarja valla elanikud ja kinnistuomanikud - oleme vastu tuulepargi rajamisele Väike-Maarja valda Raeküla tuulealale 10 ja 15. Palume mitte edasi menetleda Raeküla tuuleala detailplaneeringut.

Meie elumajad ja kinnistud paiknevad plaanitava tuulepargi mõjutsoonis, kuni 3 km kaugusel tuuleala piirist. Oleme tuulepargi rajamise vastu järgmistel põhjustel:

1. Tuulikute müra on häiriv ja vähendab oluliselt elanike heaolu

Tuuleala 10 ja 15 mõjupiirkonnas on kuus küla. Võttes arvesse plaanitavate tuulikute kõrgust ja võimsust, on sellisel kaugusel tuulikute müra valdav osa ajast selgelt kuulda. Juba tänasel hetkel on soodsate ilmaolude korral kuulda Aburi tuulikust tulenevat selget müra piirnevates elamutes ja hoovides, kuid planeeritavad tuulikud on kuni neli korda võimsamad ning kaks korda kõrgemad. Tuulikute müra on spetsiifilise häiriva iseloomuga, kuna see on monotoonne ja ööpäevaringne, seda ei saa välja lülitada kui häirib. Seetõttu ei saa seda võrrelda muu tööstus- või olmemüraga ega rakendada samu müranorme. Vaikses, madala mürafooniga maapiirkonnas pääseb tuulikumüra eriti esile. Eesti Terviseameti poolt tehtud sihtuuring ja mitmed maailmas tehtud uuringud näitavad, et ka riiklike müranormide piiresse jääv tuulikumüra on suurema osa inimeste jaoks häiriv, osade inimeste jaoks aga väga häiriv. Inimestel, kes kogevad tuulikute müra väga häirivana, võib tuulikute müra tekitada tugevat stressi, uneprobleeme ja kurnatust. Pikaajaline stress ja magamatus võivad omakorda viia vaimse ja füüsilise tervise halvenemiseni.

2. Tuulikute infraheli kahjulik mõju inimese tervisele

Tuulikute infraheli võimalikku pikaajalist kahjulikku mõju inimese tervisele pole Eestis piisavalt uuritud. Samas on olemas juba märkimisväärvate hulk rahvusvahelisi teaduslikke uuringuid, mis on kinnitanud, et tuuleparkidest tulenev infraheli võib põhjustada tervisehäireid, sealhulgas peavalu, unehäireid ja kroonilist stressi. WHO (2018) soovib piirata müra ja infraheli taset, kuid Eestis ei ole nende juhiste rakendamine veel seadusandlusse jõudnud.

Eestis puudub kaasaegne ja piisav seadusandlus infraheli mõõtmiseks tuuleparkide rajamise kontekstis. Olemasolevad mõõtmismetoodikad on vananenud ega kajasta tuulikutega seotud infraheli tegelikke tervisemõjusid. Infraheli mõõtmisi tehakse harva või need jäetakse hoopis tegemata, mistõttu jääb selle mõju hindamine puudulikuks.

Sellest on valda korduvalt informeeritud juba Eipri-Avispea ja Vao tuulepargi alade 1, 9, 14 ja 6 sisendites. Küsitlusuuringud mitmetes riikides näitavad, et osadel inimestel, kes elavad tuulikute lähedal, esineb mitmesuguseid tervisekaebuseid nn tuulegeneraatori sündroom (nt peavalu ja -pööritus, kumin kõrvus, üldine nõrkus, kortisooli taseme tõus ja sellega seotud ebamäärane ärevus, probleemid südame ja vererõhuga jpm), mille teket nad seostavad tuulikute infraheliga. Nimetatud tervisekaebuste osakaal on kõige suurem tuulikutest ca 2,5 km raadiuses elavate inimeste seas (kuni 15% inimestest). Kindlaks on tehtud, et nn tuulegeneraatori sündroomile on vastuvõtlikumad inimesed, kellel on eelnevalt migreen, vertigo või sisekõrva probleemid. COVIDiga seoses on inimeste terviseprobleemid märgatavalt suurenenud, sh kasvanud vertigo'sse haigestunud inimeste arv.

Väike-Maarja valda planeeritavate kuni 300m kõrguste tuulikute osas puuduvad terviseuuringud. Eelnevad uuringud on tehtud märgatavalt väiksema võimsuse (1,5-3 MW) ja kõrgusega tuulikute kohta.

Kuni pole selge, mis täpselt neid tervisehäireid põhjustab ja milline roll selles on infrahelil, tuleks tuulikute kauguse planeerimisel elumajadest lähtuda ettevaatusprintsipi (Eesti keskkonnaseadustiku üldosa seaduse § 11 sätestab ettevaatusprintsipi, mille kohaselt tuleb vältida tegevusi, millel võib olla tõsine või pöördumatu mõju keskkonnale või inimeste tervisele). Teadaolevalt puuduvad uuringud Väike-Maarja valda planeeritavate kuni 300 meetri kõrguste tuulikute mõjude kohta, seega ei tohiks algetada ega menetleda detailplaneeringuid sellistele tuulikutele.

3. Tuuleparkide ehitustööd ja töötavate tuulikute maapinnale mõjuv vibratsioon on ohuks põhjavee puhtusele ja kättesaadavusele.

Tuulegeneraatorite poolt tekitatav stabiilne maapinnale mõjuv vibratsioon võib ettearvamatult mõjutada piirkonda. Kahju võib saada nii põhjavee puhtus, kui ka kättesaadavus. Asume nitraaditundlikul ja kaitsmata põhjaveega alal. Pandivere piirkonna pinnakate on valdavalt õhuke (alla 5 meetri), kohati on aluspõhja karbonaatkivimid kaetud alla meetri paksuse pinnakattega. Pandivere kõrgustikul on põhjavesi aluspõhjakiivimeis 4-5 m sügavusel, olenevalt pinnamoest ka kuni 20 m sügavusel. Põhjavesi liigub kõrgustiku laelt äärealade suunas ning voolab välja allikates ning jõeorudes. Tuuleparkide rajamisel paigaldatakse tuulikud ülimassiivsetele betoonvundamentidele. Kui sügavale pinnasesse betoonist vundamendid rajatakse, milline on selliste ehitustööde mõju meie õrnale ja tundlikule pinnasele/kaitsmata põhjaveele, on kõik teadmata ja ohuks meile kõigile.

Tuulegeneraatorite poolt tekitatav stabiilne maapinnale mõjuv vibratsioon võib samuti ettearvamatult mõjutada põhjavee kvaliteeti ja kättesaadavust. Nõuame väga täpseid uuringuid, kuidas mõjutab nitraaditundlikul ja karstialadel ning nendel kehtivad suurehitiste puhul eraldi riiklikult kinnitatud regulatsioonid ning kitsendused. Me ei ole nõus riskima võimalusega puhtast kaevuveest ilma jäämisega!

4. Negatiivne mõju kinnisvara väärtusele, piirangud maakasutusele ja ettevõtlusele

Teiste maade kogemusest on teada, et pärast tuulepargi rajamist langeb selle mõjualasse jääva kinnisvara väärtus, sest tuulikute häiriva müra, varjutuse ja loodusliku maastikuvaate rikutuse tõttu pole kinnisvara enam nii atraktiivne ostjatele, sealhulgas uue kodu rajajatele. Kinnistutele, mis jäävad tsooni, kus tuuliku müra ületab riiklikke norme, ei ole lubatud püstitada eluhooneid. See seab piirangud maakasutusele ja eraomandile. Vallas ei ole tuuleparkide läheduses turism ja muu puhkemajandus võimalikud. Inimesed ei soovi puhata, matkata ega ööbida tööstusalal tuulikupargi kõrval.

Valla muutmine üheks suureks tuulepargiks vähendab tõenäosust, et meie valda sooviks kolida noori, tööealisi inimesi. Ilmselt soodustab selline tegevus hoopis valla elanike arvu kahanemist.

Tuulikute mõjutsooni jäävate kinnistute omanikele jagatavad talumistasud ei arvesta iga kinnistu individuaalset väärtust ja selle potentsiaalset langust. Talumistasuks ettenähtud summa jagatakse võrdselt kõigi mõjutsoonis elavate leibkondade ja kinnistuomanike vahel, võtmata arvesse kinnistu ja sellel oleva kinnisvara väärtust, ning see tasu ei võimalda soetada alternatiivset elukohta vaikselt piirkonnas, mis tähendab, et meid, elanikke, sunnitakse vägisi taluma tulenevaid häiringuid.

5. Looduskauni maapiirkonna üle industrialiseerimine

Vaatamata sellele, et meie külad asuvad intensiivse põllumajanduse piirkonnas, elame me sellegipoolest looduskaunis ja rahulikus maapiirkonnas. Mitmed meist on kolinud siia elama, et saada eemale linnakärast ja elada rahulikumas keskkonnas, lähemal loodusele ning nautida looduse helisid ja vaikust. Nüüd siis plaanitakse juba olemasolevale Aburi tuulikule, millele rahvas oli eelnevalt juba vastu, veel lisaks hiiglaslikke Tallinna teletorni mõõtu tuulikutega tuuleparkke, mis muudab meie elukeskkonna enneolematult ja talumatuks.

6. Negatiivne mõju elusloodusele

Tuuleala 10 ja 15 paikneb valdavas osas Pandivere-Vinni tee mõlemal serval metsamassiividel ja ümbritsetud laiadest põllumassiividest. Ala toimib rohekoridorina, metsloomadele ja -lindudele. 30 hiigeltuuliku rajamine jätab kohalikku loodusesse sügava jälje. Tuulegeneraatorite mõju metsloomadele on seni veel vähe uuritud, kuid linnustiku puhul on teada lindude hukkumine. Keeruline on praegu öelda, millised liigid ja mil määral suudavad tuulikute olemasoluga kohaneda. On siiski tõenäoline, et tuulepark vaesestab piirkonna linnustiku ja loomastikku ning vähendab rohekoridori kasutamist lindude ja loomade poolt. Ka Väike-Maarja valla üldplaneeringu keskkonna strateegilise mõju hindamises on öeldud, et „tõenäoline on tuuleparkide alade linnustiku mõningane vaesestumine“. Tuulepargi detailplaneeringu jaoks tehtav keskkonna strateegilise mõju hindamine keskendub põhiliselt haruldastele ja kaitsealustele liikidele. Kuid me ei tohi unustada, et ka „tavalistel“ loomaliikidel on õigus oma eluruumile.

7. Vallavalitsusepoolne puudulik teavitustöö tuuleparkide rajamise teemal ja piirkonna elanike olematu kaasamine tuuleenergia arendamise arutellu.

Vallavalitsuse ametnikud ei ole korraldanud mitte ühtegi infokoosolekut ega laiemat avalikku arutelu tuuleenergia teemal, sealhulgas ala number 10 ja 15 osas. Meid, nii otseselt mõjutatud Raeküla tuulepargi alal, kui ka üldiselt kogu Väike-Maarja valla kodanikke ei ole kaasatud ning me ei ole nõus, et meie võimalusi oma elukeskkonna eest seismise osas on minimeeritud.

Vald- on seal elavad inimesed. Vallavalitsus peaks esindama ja teostama valla elanike huve ning tahet, tegutsema nende hüvanguks. Valla infolehes ja kodulehel on olnud selle olulise teema kohta äärmiselt vähe infot, arutelust rääkimata. Selliseid suuri arendusi ei tohiks ilma rahvaga arutamata ja konsulteerimata teha.

Selline üleolev suhtumine vallavalitsuse poolt ei ole aktsepteeritav.

Kokkuvõtteks

Oleme seisukohal, et kõige tähtsam on kohalike elanike elamisväärne elukeskkond, mitte arendajate või valla majanduslikud huvid. Kas me hävitame elanike elu- ja looduskeskkondi riikliku taastuvenergia eesmärgi täitmiseks või kellegi ärihuvide nimel? Ükski ärihuvi ei tohiks kaaluda üles ulatuslikke negatiivseid mõjusid loodusele, elukeskkonnale ja inimeste elukvaliteedile. Taastuvenergiale ülemineku peamine eesmärk on kliimamuutuste leevendamine, ent üks eesmärk ei tohi hakata hävitama teisi, näiteks elurikkuse säilitamist või inimeste heaolu ja tervist.

Hea vallavalitsuse ja vallavolikogu liige - me nõuame, et arvestaksid kohalike elanike arvamuse ja huvidega. Tuletame meelde, et oleme Sind valides andnud volituse seista meie huvide ja heaolu eest.

Ei tuuleparkidele!

Raeküla, Pandivere, Lohvardi, Koonu, Kullenga, Aburi küla ning Väike-Maarja valla elanikud

Tapa ja Vinni valla elanikud, kinnistuomanikud ja ettevõtjad

25. detsembril 2024